

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ പഞ്ചാശതീതിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പഞ്ചാശീതിതമഃ സർഗഃ ॥

വിഭീഷണകർതൃകാനുരോധേന ശ്രീരാമേണേന്ദ്രജിദ്യായ
ലക്ഷ്മണസ്യ പ്രേഷണം ലക്ഷ്മണസ്യ നികുന്ദിലാസമീപേ ഗമനം

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
രാഘവഃ ശോകകർശിതഃ |
നോപധാരയതേ വൃക്തം
യദുക്തം തേന രക്ഷസാ || 6.85.1 ||

തതോ ധൈര്യമവഷ്ടഭ്യ
രാമഃ പരപുരഞ്ജയഃ |
വിഭീഷണമുപാസീന -
മുവാച കപിസന്നിധൗ || 6.85.2 ||

നൈര്യതാധിപതേ വാക്യം
യദുക്തം തേ വിഭീഷണ |
ഭൂയസ്തച്ഛോതുമിച്ഛാമി
ബ്രൂഹി യത്തേ വിവക്ഷിതം || 6.85.3 ||

രാഘവസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ
വാക്യം വാക്യവിശാരദഃ |

യത് തത് പുനരിദം വാക്യം
ബഭാഷേഽഥ വിഭീഷണം || 6.85.4 ||

യഥാഽഽജ്ഞാപ്തം മഹാബാഹോ
ത്വയാ ഗുൽമനിവേശനം |
തത് തമാനുഷ്ഠിതം വീര
ത്വദ്വാക്യസമനന്തരം || 6.85.5 ||

താൻയനീകാനി സർവാണി
വിഭക്താനി സമന്തതഃ |
വിൻയസ്താ യുഥപാശൈവ
യഥാൻയായം വിഭാഗശഃ || 6.85.6 ||

ഭൂയസ്തു മമ വിജ്ഞാപ്യം
തച്ഛൃണുഷ്യ മഹാപ്രഭോ |
ത്വയ്യകാരണസന്തപ്തേ
സന്തപ്തഹൃദയാ വയം || 6.85.7 ||

ത്യജ രാജന്നിമം ശോകം
മിഥ്യാ സന്താപമാഗതം |
യദിയം ത്യജ്യതാം ചിന്താ
ശത്രുഹർഷവിവർധിനീ || 6.85.8 ||

ഉദ്യമഃ ക്രിയതാം വീര
ഹർഷഃ സമുപസേവ്യതാം |
പ്രാപ്തവ്യാ യദി തേ സീതാ
ഹന്തവ്യാശ്ച നിശാചരാഃ || 6.85.9 ||

രഘുനന്ദന വക്ഷ്യാമി
ശ്രൂയതാം മേ ഹിതം വചഃ |

സാധ്യയം യാതു സൗമിത്രി -
 ര്ബലേന മഹതാ വൃതഃ || 6.85.10 ||

നികുംഭിലായാം സമ്പ്രാപ്തം
 ഹന്തും രാവണിമാഹവേ |
 ധനുർമണ്ഡലനിർമുക്തൈ -
 രാശീവിഷവിഷോപമൈഃ || 6.85.11 ||

ശരൈർഹന്തും മഹേഷ്യാസോ
 രാവണിം സമിതിഞ്ജയഃ |
 തേന വീരേണ തപസാ
 വരദാനാത് സ്വയംഭുവഃ |
 അസ്ത്രം ബ്രഹ്മശിരഃ പ്രാപ്തം
 കാമഗാശ്ച തുരംഗമാഃ || 6.85.12 ||

സ ഏഷ കില സൈന്ധവേന
 പ്രാപ്തഃ കില നികുംഭിലാം |
 യദുത്തിഷ്ഠേത് കൃതം കർമ്മ
 ഹതാൻ സർവാംശ്ച വിദ്ധി നഃ || 6.85.13 ||

നികുംഭിലാമസമ്പ്രാപ്ത -
 മകൃതാഗ്നിം ച യോ രിപുഃ |
 ത്വാമാതതായിനം ഹന്യാ -
 ദിന്ദ്രശരേത്രാ സ തേ വധഃ || 6.85.14 ||

വരോ ദത്തോ മഹാബാഹോ
 സർവലോകേശ്വരേണ വൈ |
 ഇത്യേവം വിഹിതോ രാജൻ
 വധസ്തസ്യൈഷ ധീമതഃ || 6.85.15 ||

വധായേന്ദ്രജിതോ രാമ
 സന്ദിശസ്യ മഹാബലം |
 ഹതേ തസ്മിൻ ഹതം വിദ്ധി
 രാവണം സസുഹൃദ്ഗണം || 6.85.16 ||

വിഭീഷണവചഃ ശ്രുത്വാ
 രാമോ വാക്യമമാബ്രവീത് |
 ജാനാമി തസ്യ രൗദ്രസ്യ
 മായാം സത്യപരാക്രമ || 6.85.17 ||

സ ഹി ബ്രഹ്മാസ്ത്രവിത് പ്രാജ്ഞോ
 മഹാമായോ മഹാബലഃ |
 കരോത്യസംജ്ഞാൻ സംഗ്രാമേ
 ദേവാൻ സവരുണാനപി || 6.85.18 ||

തസ്യാന്തരിക്ഷേ ചരതഃ
 സരഥസ്യ മഹായശഃ |
 ന ഗതിർജ്ഞായതേ വീര
 സൂര്യസ്യേവാഭ്രസന്ധവേ || 6.85.19 ||

രാഘവസ്തു രിപോർജ്ഞാത്വാ
 മായാവീര്യം ദുരാത്മനഃ |
 ലക്ഷ്മണം കീർതിസമ്പന്ന -
 മിദം വചനമബ്രവീത് || 6.85.20 ||

യദ് വാനരേന്ദ്രസ്യ ബലം
 തേന സർവേണ സംവൃതഃ |
 ഹനുമത്പ്രമുഖൈശ്ചൈവ
 യുഗ്മപൈഃ സഹ ലക്ഷ്മണ || 6.85.21 ||

ജാംബവേനർക്ഷപതിനാ
 സഹ സൈന്ധവേന സംവൃതഃ |
 ജഹി തം രാക്ഷസസുതം
 മായാബലസമൻവിതം || 6.85.22 ||

അയം ത്വാം സചിവൈഃ സാർധം
 മഹാത്മാ രജനീചരഃ |
 അഭിജ്ഞസ്തസ്യ മായാനാം
 പൃഷ്ഠത്തോന്യനുഗമിഷ്യതി || 6.85.23 ||

രാഘവസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ
 ലക്ഷ്മണഃ സവിഭീഷണഃ |
 ജഗ്രാഹ കാർമുകശ്രേഷ്ഠ -
 മന്യദ് ഭീമപരാക്രമഃ || 6.85.24 ||

സന്നദ്ധഃ കവചീ ഖഡ്ഗീ
 സശരീ വാമചാപഭൃത് |
 രാമപാദാവുപസ്സ്പൃശ്യ
 ഹൃഷ്ടഃ സൗമിത്രിരബ്രവീത് || 6.85.25 ||

അദ്യ മത്കാർമുകോൻമുക്താഃ
 ശരാ നിർഭിദ്യ രാവണിം |
 ലങ്കാമഭിപതിഷ്യന്തി
 ഹംസാഃ പുഷ്കരിണീമിവ || 6.85.26 ||

അദ്യൈവ തസ്യ രൗദ്രസ്യ
 ശരീരം മാമകാഃ ശരാഃ |
 വിധമിഷ്യന്തി ഭിത്ത്വാ തം
 മഹാചാപഗുണച്ഛതാഃ || 6.85.27 ||

ഏവമുക്ത്വാ തു വചനം
 ദ്യുതിമാൻ ഭ്രാതൃരഗ്രതഃ |
 സ രാവണിവധാകാക്ഷീ
 ലക്ഷ്മണസ്തുരിതം യയൗ || 6.85.28 ||

സോഽഭിവാദ്യ ഗുരോഃ പാദൗ
 കൃത്വാ ചാപി പ്രദക്ഷിണം |
 നികുംഭിലാമഭിയയൗ
 ചൈത്യം രാവണിപാലിതം || 6.85.29 ||

വിഭീഷണേന സഹിതോ
 രാജപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ |
 കൃതസ്വസ്ത്യയനോ ഭ്രാത്രോ
 ലക്ഷ്മണസ്തുരിതോ യയൗ || 6.85.30 ||

വാനരാണാം സഹസ്രേസസ്തു
 ഹനുമാൻ ബഹുഭീർവൃതഃ |
 വിഭീഷണശ്ച സാമാത്യോ
 ലക്ഷ്മണം ത്വരിതം യയൗ || 6.85.31 ||

മഹതാ ഹരിസൈന്ധേന
 സവേഗമഭിസംവൃതഃ |
 ഋക്ഷരാജബലം ചൈവ
 ദദർശ പഥി വിഷ്ഠിതം || 6.85.32 ||

സ ഗത്വാ ദൂരമധ്വാനം
 സൗമിത്രിർമിത്രനന്ദനഃ |
 രാക്ഷസേന്ദ്രബലം ദൂരാ -
 ദപശ്യദ് വ്യൂഹമാശ്രിതം || 6.85.33 ||

സ സമ്പ്രാപ്യ ധനുഷ്പാണി -
 ര്മായായോഗമരിനമഃ |
 തസ്ഥൗ ബ്രഹ്മവിധാനേന
 വിജേതും രഘുനന്ദനഃ || 6.85.34 ||

വിഭീഷണേന സഹിതോ
 രാജപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ |
 അംഗദേന ച വീരേണ
 തമാനിലസുതേന ച || 6.85.35 ||

വിവിധമലശസ്ത്രഭാസ്വരം തദ്
 ധ്വജഗഹനം ഗഹനം മഹാരഥൈശ്ച |
 പ്രതിഭയതമമപ്രമേയവേഗം
 തിമിരമിവ ദ്വിഷതാം ബലം വിവേശ || 6.85.36 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 യുദ്ധകാണ്ഡേ പഞ്ചാശീതിതമഃ സർഗഃ ||